

Wenzel Pfohl, •1921, AA

SKALNÍ VÝCHOZY

Szklarska Poręba – Tvarožník, Svinské kameny a Szrenica

Kde tvoří jádro hlavního krkonošského hřebene tvrdá jemnozrná žula, vypareparovalo mrazové zvětrávání skalní útvary – tory. Větrná eroze je obrousila do zajímavých tvarů, které se promítají v jejich pojmenování. Na snímku je Tvarožník (1322 m n.m.), vzadu Svinské kameny (1314 m) a skály na vrcholu Szrenice (1361 m). K východu pokračují Sokolník (1384 m), Violík nad pramenem Labe (1472 m), Krakonošova kazatelna u Sněžných jam (1490 m), Mužské a Dívčí kameny nad Petrovou boudou (1417 a 1413 m), Ptačí kámen u cesty mezi Bradlerovou a Petrovou boudou (1310 m). Ve střední části jsou tory jen na polské straně Krkonoš, nejznámější jsou Polední kameny (1420 m), Poutníci (1204 m) a Kočičí zámek (1090 m). Na východě zcela chybí. V okolí Tvarožníku zůstal původní porost kosodřeviny, nezasahovala sem seniště Vosecké boudy ani těžba kleče na palivo. Bouda na vrcholu Szrenice vznikla až v roce 1922 jako turistický objekt bez hospodářství, proto neovlivnila široké okolí.

FELSAUSBISSE

Schreiberhau – Quarksteine, Sausteine und Reifträger

Wo harter feinkörniger Granit den Hauptkern des Riesengebirgskammes bildet, hat die Frostverwitterung bizarre Felsgebilde – sog. Felstürme geschaffen. Winderosion hat sie zu interessanten Formen abgewetzt, die ihnen ihre Namen gegeben haben. Auf dem Foto sind die Quarksteine (1322 m ü. dM.), im Hintergrund die Sausteine (1314 m) und die Felsgruppen am Reifträger (1361 m) zu sehen. In östlicher Richtung geht es mit dem Tafelstein (1384 m), der Veilchenspitze über der Elbquelle (1472 m), der Rübezahlkanzel bei den Schnee gruben (1490 m), den Mann- und Mädelsteinen über der Peterbaude (1417 und 1413 m) und dem Vogelstein am Weg zwischen den Bradlerbauden und der Peterbaude (1310 m) weiter. Im östlichen Teil sind diese Felstürme nur auf der polnischen Seite des Riesengebirges zu sehen, die bekanntesten sind der Mittagstein (1420 m), die Dreisteine (1204 m) und das Katzenschloss (1090 m). Im Osten fehlen sie ganz. In der Umgebung der Quarksteine blieb der ursprüngliche Latschenbusch bestehen – unberührt von den Heugründen der Woseckerbaude und der Abholzung des Knieholzes zu Heizzwecken. Die Baude auf dem Reifträger entstand erst 1922 als reines Urlauberobjekt ohne Viehwirtschaft, deshalb vermochte sie ihre Umgebung nur wenig zu beeinflussen.

PŘÍRODNÍ KRAJINA / NATURLANDSCHAFT 1.2

ROZDĚLENÉ HORY Na současné fotografii dobře patrný travnatý pás podél hraniční Cesty česko-polského přátelství je „památkou“ na mezinárodně nestabilní období. Jedním z projevů nedemokratických režimů v Československu a v Polsku bylo uzavření hranic. Na hřebenech Krkonoš byl nově odlesněný pás už od roku 1945 několik let pravidelně oraný a vláčený koňským potahem, aby případné stopy prozradily „narušitele“ státní hranice. Krkonoše střežilo polské vojsko, proto je pás na sever od hraniční cesty. Tehdy nic netušící čeští turisté, navyklí z předválečných let navštěvovat i místa na slezské straně hor, bývali zadržováni a odváženi na několik týdnů do vnitrozemí „budovat Varšavu“. Státní hranice prochází i přes sklaní výchozy, v minulosti do nich byly vytesány hraniční značky. Vrchol Tvarožníku nyní poškozují betonový mezník. Snad umělé hraniční průseky, takovéto mezníky a četné tabule po přistoupení k Schengenské dohodě alespoň z nejcennější zóny národního parku zmizí.

GETEILTES GEBIRGE Der auf der zeitgenössischen Fotografie deutlich auszumachende Grasstreifen entlang des Tschechisch-polnischen Freundschaftsweges ist ein „Andenken“ an die instabile internationale Lage. Die Intoleranz der undemokratischen Regime in der ČSSR und Polen kam auch in der Schließung der Grenze zum Ausdruck. Schon gleich nach 1945 wurde das neu gerodete Grenzband regelmäßig mit Pferdegespannen gepflügt und geeggt, damit sich eventuelle „Grenzverletzer“ sofort durch ihre Spuren verrietten. Das Riesengebirge wurde von polnischen Grenzern bewacht, deshalb befindet sich dieses Band nördlich des Grenzweges. Nichts ahnende tschechische Touristen, die aus der Vorkriegszeit gewöhnt waren, auch Orte auf der schlesischen Seite aufzusuchen, wurden festgenommen und mitunter auch wochenlang ins polnische Innenland deportiert, wo sie beim Wiederaufbau von Warschau mithelfen mussten. Die Staatsgrenze verlief auch direkt über die Felsausbisse, ja in der Vergangenheit wurden die Grenzzeichen auch direkt in sie eingemeißelt. Den Gipfel der Quarksteine verunstaltet sogar ein Betongrenzstein. Bleibt zu hoffen, dass all diese Grenzschnitten und -steine und die unzähligen Grenzschilder nach dem Beitritt zum Schengener Abkommen wenigstens aus den wertvollsten Zonen des Riesengebirgsnationalparks verschwinden.